Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
L. MEDINA
представено на 30 март 2023 година [1]

Дело C-758/21 P

Ryanair DAC,
Airport Marketing Services Ltd
срещу

Европейска комисия

„Обжалване — Държавни помощи — Помощи, предоставени от Австрия в полза на летище Клагенфурт, Ryanair и други авиокомпании, които използват това летище — Член 85, параграф 3 от Процедурния правилник на Общия съд — Член 17 от Регламент (ЕС) 2015/1589 — Данни, които са от значение за изчисляването на подлежащата на възстановяване помощ“

1. С жалбата си Ryanair DAC и Airport Marketing Services Ltd (наричани по-нататък „AMS“ и заедно „жалбоподателите“) искат да се отмени решение на Общия съд от 29 септември 2021 г., Ryanair и др./Комисия (T-448/18, непубликувано, EU:T:2021:626, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“). С това решение е отхвърлена жалбата им за частична отмяна на Решение (ЕС) 2018/628 на Комисията [2], в частта, в която то се отнася до тези жалбоподатели.

I. Обстоятелства, предхождащи спора

2. Обстоятелствата, предхождащи спора, са описани в точки 1—39 от обжалваното съдебно решение. За целите на настоящото производство по обжалване те могат да бъдат обобщени, както следва.

3. Ryanair е авиокомпания, а AMS е нейно дъщерно дружество, което предоставя решения в областта на маркетинговите стратегии, като по-голямата част от дейността му се състои в продажба на рекламно пространство на уебсайта на Ryanair. Летище Клагенфурт (Австрия) е разположено в покрайнините на едноименния град, който е столица на провинция Каринтия. Собственик и оператор на летище Клагенфурт е Kärntner Flughafen Betriebsgesellschaft mbH (наричано по-нататък „KFBG“). Действителните собственици на акциите в KFBG винаги са били публични органи или организации. KFBG притежава 100 %

[1] Език на оригиналния текст: английски.

[2] Решение от 11 ноември 2016 година относно държавна помощ SA.24221 (2011/C) (ex 2011/NN), приведена в действие от Австрия в полза на летище Клагенфурт, Ryanair и други авиокомпании, ползващи летището (ОВ L 107, 2018 г., стр. 1, наричано по-нататък „спорното решение“).

от дъщерното дружество Destinations Management GmbH (наричано по-нататък „DMG“), което предоставя различни услуги на летище Клагенфурт. По-специално, DMG е действало като консултант за привличане на авиокомпании на летище Клагенфурт и е сключило няколко споразумения, по силата на които авиокомпаниите получават значителни суми в замяна на маркетингови услуги.

4. На 22 януари 2002 г. са сключени четири споразумения. Първо, KFBG и Ryanair сключват споразумение за летищни услуги (наричано по-нататък „Споразумението за летищни услуги от 2002 г.“). Това споразумение влиза в сила на 27 юни 2002 г. за срок от пет години и предвижда автоматично удължаване с още пет години, при условие че Ryanair спазва изцяло ангажиментите си по това споразумение. По силата на посоченото споразумение Ryanair се задължава да предлага поне веднъж дневно полет между летище Клагенфурт и лондонското летище Станстед в периода от 27 юни 2002 г. до 26 юни 2007 г. срещу фиксирана такса за полет. Освен това Ryanair трябва да събира фиксирана сума на излитащ пътник под формата на летищни такси, както и фиксирана сума на излитащ пътник под формата на такса за сигурност, и да плаща тези такси на летище Клагенфурт. В Споразумението за летищни услуги от 2002 г. са описани подробно различните услуги, които летище Клагенфурт трябва да предоставя на Ryanair, и са предвидени някои други плащания към летището.

5. Второ, DMG и Leading Verge.com Limited (наричано по-нататък „LV“), което е преименувано на FR Financing (Malta) Ltd (наричано по-нататък „FR Financing“), дъщерно дружество на Ryanair, което междувременно е прекратено, сключват споразумение за маркетингови услуги (наричано по-нататък „Маркетинговото споразумение от 2002 г. между DMG и LV“). Това споразумение влиза в сила на същия ден и срокът му изтича на 26 юни 2007 г., като автоматично се удължава с още пет години, при условие че LV спазва изцяло ангажиментите си по споразумението. Съгласно това споразумение DMG възлага на LV да изготви план за реклама, да осигури активирането на линкове към уебсайта на DMG и да предприеме други рекламни дейности срещу фиксирано годишно възнаграждение.

6. Трето, DMG и AMS сключват помежду си друго маркетингово споразумение (наричано по-нататък „Маркетинговото споразумение от 2002 г. между DMG и AMS“). Това споразумение влиза в сила на същия ден за срок от пет години и предвижда възможност за удължаване с още пет години. По силата на посоченото споразумение DMG възлага на AMS да създаде и управлява, най-късно до 1 май 2002 г. и срещу годишно възнаграждение, два линка на уебсайта www.ryanair.com към избрани от DMG уебсайтове за популяризиране на забележителностите на провинция Каринтия. Това споразумение предвижда също така, че AMS може евентуално да предоставя допълнителни услуги.

7. Четвърто, на същия ден е сключено и влиза в сила допълнително споразумение към Маркетинговото споразумение от 2002 г. между DMG и LV (наричано по-нататък „Допълнителното споразумение от 2002 г.“). В него е договорено, че във връзка с Маркетинговото споразумение от 2002 г., сключено между DMG и LV, DMG дължи на LV допълнително плащане за допълнителни засилени маркетингови услуги за срока на действие на споразумението между DMG и LV.

8. Споразумението за летищни услуги от 2002 г., Маркетинговото споразумение от 2002 г. между DMG и LV, със своите изменения, както и Маркетинговото споразумение от 2002 г. между DMG и AMS (заедно наричани по-нататък „споразуменията от 2002 г.“) са прекратени на 29 октомври 2005 г., когато Ryanair преустановява да предлага услугите си за пътнически въздушен превоз между летище Клагенфурт и летище Станстед в Лондон.

9. На 23 август 2006 г. KFBG и Ryanair сключват ново споразумение за летищни услуги (наричано по-нататък „Споразумението за летищни услуги от 2006 г.“). Това споразумение се отнася до извършване на полети три пъти седмично до летище Станстед в Лондон в периода от 19 декември 2006 г. до 21 април 2007 г. Ryanair се задължава да заплаща официалните летищни такси на летище Клагенфурт. Чрез схема за стимулиране за всеки излитащ пътник по новия редовен маршрут Ryanair получава стимул в размер на 7,62 евро.

10. На 21 декември 2006 г. DMG и AMS сключват ново споразумение за маркетингови услуги (наричано по-нататък „Маркетинговото споразумение от 2006 г.“), което влиза в сила на 28 февруари 2007 г. Маркетинговото споразумение от 2006 г. е свързано с ангажимента на Ryanair да извършва полетите, предвидени в споразумението, посочено в предходната точка. AMS се задължава да предоставя всяка година пакет от маркетингови услуги, целящи по-специално популяризиране на дестинацията Клагенфурт/Каринтия.

11. Споразумението за летищни услуги от 2006 г. и Маркетинговото споразумение от 2006 г. (заедно наричани по-нататък „споразуменията от 2006 г.“) се прилагат до 21 април 2007 г.

12. На 11 октомври 2007 г. вследствие на жалба, подадена от конкурент на Ryanair в европейския сектор на пътническия въздушен превоз, в която се твърди, че Ryanair е получила неправомерна държавна помощ по-специално от провинция Каринтия, от град Клагенфурт, от Kärnten Werbung Marketing & Innovations management GmbH и от летище Клагенфурт посредством KFBG, Комисията уведомява Република Австрия за жалбата и иска допълнителна информация. С писма от 15 ноември 2010 г. и 24 март 2011 г. Комисията иска допълнителна информация от Австрия. На 8 април 2011 г. Комисията иска допълнителна информация от Ryanair и я изпраща на Австрия, която впоследствие предоставя своето становище.

13. На 22 февруари 2012 г. Комисията уведомява Австрия за решението си да открие процедурата по разследване, предвидена в член 108, параграф 2 ДФЕС, по-специално във връзка със споразуменията от 2002 г. и 2006 г., сключени с Ryanair[3].

14. С писма от 29 май 2012 г. и 20 юли 2012 г. правният съветник на Ryanair иска по-специално достъп до административната преписка, което искане е отхвърлено от Комисията.

15. С писмо от 24 февруари 2014 г. Комисията иска от Австрия допълнителна информация относно маркетингово споразумение, сключено между летище Клагенфурт и Ryanair на 22 януари 2002 г., на което искане Австрия отговаря на 11 юни 2014 г.

16. На 23 юли 2014 г. Комисията решава да разшири процедурата по разследване.

[3] Публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* на 3 август 2012 г. (ОВ C 233, 2012 г., стр. 28).

17. В спорното решение Комисията счита по-специално, че със споразуменията от 2002 г. и 2006 г. Република Австрия е предоставила на Ryanair неправомерна помощ, която е несъвместима с вътрешния пазар. Тя определя подлежащите на възстановяване суми на помощта въз основа на отрицателната част от очаквания към момента на сключване на разглежданите споразумения допълнителен паричен поток за всяка година, през която тези споразумения са били приложими. Тя установява, че жалбоподателите са солидарно отговорни за пълното възстановяване на помощта, получена по силата на разглежданите споразумения, с неокончателно определен размер на главницата съответно 1 827 267 евро и 141 326 евро, и разпорежда възстановяването на тази помощ.

II. Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

18. В първоинстанционното производство Ryanair, AMS и FR Financing изтъкват шест основания в подкрепа на жалбата си и на 24 август 2018 г. правят искане за предприемане на действия по събиране на доказателства, с което претендират от Комисията да представи определени документи. На 25 септември 2020 г. те представят два документа като допълнителни доказателства (т.е. след обявяване на писмената фаза на производството за приключена). Посочените два документа са таблица на летище Клагенфурт с изчисления на приходите от невъздухоплавателни дейности за всеки излитащ пътник, що се отнася до споразуменията за летищни услуги и споразуменията за маркетингови услуги (приложение E.1), и пълна версия, без заличавания на данните за разходите, от доклад на икономическия консултант на Ryanair, Oxera, от 3 ноември 2014 г. (приложение E.2).

19. В обжалваното съдебно решение Общият съд приема, че тези доказателства са недопустими, тъй като жалбоподателите в първоинстанционното производство не са мотивирали късното представяне на допълнителните доказателства съгласно член 85, параграф 3 от Процедурния правилник на Общия съд (наричан по-нататък „Процедурният правилник“). Общият съд също така отхвърля всички изтъкнати основания като неоснователни и в резултат от това отхвърля жалбата в нейната цялост.

III. Анализ

20. Жалбоподателите изтъкват четири основания за обжалване.

A. По първото основание за обжалване, свързано с допустимостта на допълнителните доказателства, представени от жалбоподателите пред Общия съд

21. По същество жалбоподателите твърдят, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е отхвърлил като недопустими и съответно е отказал да вземе предвид при осъществяване на съдебния контрол доказателства, представени от тях преди приключване на устната фаза на производството, които са били от решаващо значение. По-конкретно, те посочват, че Общият съд е допуснал грешка, като, първо, е пренебрегнал или не е отчел надлежно правните принципи, на които се основава член 85, параграфи 1—3 от Процедурния правилник, и второ, е пренебрегнал съдебната практика относно прилагането на тези разпоредби.

22. В член 85 от Процедурния правилник са предвидени различни етапи, на които могат да се представят доказателства и да се правят доказателствени искания. Член 85, параграф 1 предвижда: „Доказателствата се представят и доказателствените искания се правят при първата размяна на писмени изявления“ (*общото правило*). Член 85, параграф 2 гласи: „Главните страни могат да представят доказателства и да правят доказателствени искания в подкрепа на своите доводи и с репликата и дупликата, при условие че късното им представяне и поискване бъде мотивирано“ (*дерогацията*). Член 85, параграф 3 има следното съдържание: „По изключение главните страни могат да представят доказателства и да правят доказателствени искания преди приключване на устната фаза на производството или преди решението на Общия съд да се произнесе, без да провежда устна фаза на производството, при условие че късното им представяне и поискване бъде мотивирано“ (*изключението*).

23. Съдът вече е постановил, че тези правила отчитат принципите на състезателност и равенство на страните, както и правото на справедлив процес в интерес на доброто правораздаване [4]. Съдът също така е постановил, че „съдилищата [на Съюза] […] са компетентни да преценяват по същество причините за забавянето на представянето или поискването на тези доказателства и, в зависимост от случая, съдържанието на тези доказателства и ако закъснялото им представяне не е мотивирано в необходимата степен или не е доказано, са компетентни да ги отхвърлят“ [5].

24. Този пасаж се отнася до член 85, параграф 2 от Процедурния правилник на Общия съд, а съдебната практика, която Съдът цитира в него, се отнася до аналогичната разпоредба в предишния Процедурен правилник [6].

25. От решение от 14 април 2005 г., Gaki-Kakouri/Съд [7], както и от решение от 16 септември 2020 г., BP/FRA [8], следва, че горепосочените разсъждения са приложими и за член 85, параграф 3 от този правилник, като — имайки предвид, че член 85, параграф 2 представлява дерогация, а член 85, параграф 3 е изключение — последното правило е по-строго и е приложимо само при изключителни обстоятелства (вж. т. 31 от настоящото заключение).

26. Първо, основният довод на жалбоподателите е, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е отхвърлил двете доказателства като недопустими, въпреки че подобни доказателства винаги трябва да бъдат приети от Общия съд за целите на съдебния контрол, „освен ако са налице наложителни причини за противното“.

27. Този довод следва да бъде отхвърлен като неоснователен. Всъщност той обръща на обратно логиката относно правилата за събиране на доказателства пред Общия съд.

28. От решение Gaki-Kakouri следва, че приемането на късно представени доказателства представлява изключение. Освен това от текста на член 85, параграф 3 от Процедурния правилник следва, че страните, които искат да представят такива доказателства, трябва да мотивират в достатъчна степен късното им представяне.

[4] Решение от 14 април 2005 г., Gaki-Kakouri/Съд, C-243/04 P, непубликувано, EU:C:2005:238, точка 30 (относно аналогичните разпоредби в предишния Процедурен правилник на Общия съд).

[5] Решение от 16 септември 2020 г., BP/FRA (C-669/19 P, непубликувано, EU:C:2020:713, т. 41). В него Съдът цитира решение от 14 април 2005 г., Gaki-Kakouri/Съд (C-243/04 P, непубликувано, EU:C:2005:238, т. 32 и 33).

[6] Това е член 48, параграф 1 от предишния Процедурен правилник на Общия съд.

[7] C-243/04 P, непубликувано, EU:C:2005:238, точки 32 и 33.

[8] C-669/19 P, непубликувано, EU:C:2020:713, точка 47.

29. Следователно, противно на твърдението на жалбоподателите, Общият съд не е длъжен винаги да приема късно представените доказателства, освен ако не установи, че отхвърлянето на тези доказателства е необходимо по „наложителни причини“ (т.е. поради принципа на състезателност или поради разбирането за справедливо производство пред Общия съд).

30. Вместо това самите страни са длъжни да мотивират подобно забавяне.

31. Както правилно е постановил Общият съд в решение TestBioTech и др./Комисия[9], „представянето на доказателства преди приключването на устната фаза на производството е подчинено на двустепенно изискване [(i)] късното представяне на доказателствата да е мотивирано и [(ii)] късното представяне на доказателствата да е мотивирано с изключителни обстоятелства. Що се отнася до второто условие за допустимост [(ii)] […], следва да се отбележи, че при всички случаи изключителният характер на такова представяне предполага, че за жалбоподателя е било невъзможно да представи въпросните документи пред Съда преди заседанието или че от жалбоподателя не е могло разумно да се изисква да ги представи по-рано. *Страната, която желае да представи документите пред Съда, трябва да докаже, че това условие е изпълнено към момента на представяне на новите доказателства*“ (курсивът е мой).

32. Считам, че горепосоченият подход на Общия съд (при който в определени случаи той изисква доказателства в подкрепа на мотивите за късно представяне на доказателства) може да намери обосновка в решение на Съда BP/FRA[10], в което Съдът се позовава на задължението за представяне на такива доказателства в подкрепа на становището си.

33. В точка 47 от същото решение Съдът също така посочва, че член 85, параграф 3 от Процедурния правилник трябва да се тълкува доста стриктно („страните могат да представят допълнителни доказателства и да правят допълнителни доказателствени искания само *по изключение*. От тази разпоредба става ясно, че всяко късно представяне или поискване на такива доказателства *трябва да бъде мотивирано*“) (курсивът е мой).

34. В първоинстанционното производство жалбоподателите твърдят по същество, че по отношение на таблицата с приходите от невъздухоплавателни дейности, получени от летище Клагенфурт, Комисията се е позовала на тази таблица в своята дуплика. Във връзка с искането си за предприемане на процесуално-организационно действие те обясняват, че получаването на информация от летище Клагенфурт е било трудно и е отнело значително време, тъй като информацията е била неактуална, персоналът на летището се е променил, а кризата с COVID-19 е засегнала както персонала на летището и персонала на жалбоподателите, така и техните съветници. Жалбоподателите твърдят, че са получили информацията едва „през последните няколко дни“.

35. Според мен е ясно — както следва от горепосочената съдебна практика — че жалбоподателите са имали възможност да представят някакви доказателства за това, че са се опитали да получат таблицата от летище Клагенфурт по-рано и че са продължили да изпращат напомняния на летището във връзка с това, по-специално след като са получили становището на Комисията относно новите доказателства (от 14 октомври 2020 г.), в което тази институция твърди по-специално, че забавянето не е оправдано, тъй като обясненията не могат да бъдат проверени. Като се има предвид, че между дупликата на Комисията (от

[9] Решение от 15 декември 2016 г. (T-177/13, непубликувано, EU:T:2016:736, т. 251).

[10] Решение от 16 септември 2020 г. (C-669/19 P, непубликувано, EU:C:2020:713, т. 44).

25 февруари 2019 г.) и устното съдебно заседание (проведено на 29 септември 2020 г.) е изминал толкова значителен период от време, жалбоподателите е трябвало да представят някакви доказателства като споменатите по-горе, за да докажат, че могат да обосноват мотивите си съгласно член 85, параграф 3 от Процедурния правилник.

36. Следва да се отбележи, че жалбоподателите не са представили такива доказателства и на етапа на обжалването.

37. Изключенията трябва да се тълкуват стриктно, така че в случаи като настоящия, когато Общият съд има съмнения относно изложената от страната обосновка за късното представяне на доказателства, той трябва да бъде в състояние да извърши поне елементарна проверка, и в резултат на това може да изиска от тази страна да подкрепи твърдението си с доказателства.

38. Всъщност Съдът вече е постановил, че в подобна хипотеза, когато страната твърди, че късното представяне на доказателства пред първата инстанция се дължи на влошеното ѝ здравословно състояние, Общият съд с право е отхвърлил този довод, тъй като страната не е била в състояние да представи медицинско удостоверение в този смисъл [11].

39. На следващо място, в съдебното заседание жалбоподателите се опитват да се позоват на решение на Общия съд от 15 юни 2022 г., Qualcomm/Комисия (Qualcomm — Плащания за изключителни права) (T-235/18, EU:T:2022:358), в което късно представените от Qualcomm доказателства са приети за допустими от този съд.

40. Достатъчно е да се отбележи, че по същество настоящият случай обективно не може да се сравни със случая по посоченото дело поне в четири аспекта: i) обосновката за късното представяне е различна; ii) естеството на разглежданите документи е различно; iii) производствата са различни и iv) статутът на жалбоподателя е различен. Що се отнася до подточка i), не само че Qualcomm се позовава на член 85, параграф 3 от Процедурния правилник, но също така твърди, че в този случай член 85, параграф 3 трябва да се тълкува „в светлината на член 92, параграф 7 от този правилник“ (възможно е да се представят насрещни доказателства и да се допълват доказателствените искания). Макар да намирам подхода на Общия съд в решение Qualcomm за убедителен, достатъчно е да се отбележи, че в настоящия случай жалбоподателите не са изтъкнали подобен довод (нито в първоинстанционното производство, нито на етапа на обжалването), нито са изтъкнали такива доводи изрично или косвено — въпреки че самата Комисия изрично споменава член 92, параграф 7 и поддържа, че тази разпоредба е неприложима. Що се отнася до подточка ii), от горепосоченото решение става ясно, че са били налице обективни причини, поради които Qualcomm не е могло да се сдобие с разглежданите документи, и Общият съд подробно обяснява в това решение (т. 134—153), че представянето като цяло на допълнителните доказателства след приключването на писмената фаза на производството е „оправдано с изключителни обстоятелства“ и следователно е допустимо. Що се отнася до подточка iii), решение Qualcomm се отнася до конкурентното право, докато настоящото дело се отнася до държавни помощи (вж. т. 94 от настоящото заключение). Що се отнася до подточка iv), по дело за държавна помощ бенефициерът не е ответник пред Общия съд.

[11] Решение от 11 септември 2019 г., HX/Съвет (C-540/18 P, непубликувано, EU:C:2019:707, т. 65—68).

41. Накрая, жалбоподателите се позовават по-специално на решения Crocs/EUIPO — Gifi Diffusion (Footwear)[12] и Schmid/EUIPO — Landeskammer für Land- und Forstwirtschaft in Steiermark (Steirisches Kürbiskernöl)[13]. Те твърдят, че Общият съд неправилно е приложил тази съдебна практика, като изтъкват, че от нея следва, че късното представяне на доказателства може да бъде оправдано, когато страната не е могла да се сдобие с тях преди това, и че при преценката дали късното представяне е оправдано, е необходимо да се провери дали разглежданите доказателства вече са се съдържали в административната преписка, на която се основава обжалваното решение. Ако това е така, не би било оправдано тези доказателства да се отхвърлят, като се има предвид, че ответникът вече ги е взел предвид, преди да приеме решението си.

42. Следва да се отбележи, че тази съдебна практика няма приложното поле, което ѝ приписват жалбоподателите. Всъщност Съдът не се е произнасял точно по горепосочения начин в хипотеза като разглежданата по настоящото дело. Важно е да се подчертае, че горепосочената съдебна практика произтича от съдебни спорове относно марки на Съюза и може да бъде обяснена с някои особености на съдебните спорове в тази конкретна област на правото на Съюза.

43. Този извод следва от определение на Съда от 13 септември 2011 г., Wilfer/СХВП[14].

44. По същество в посоченото определение Съдът уточнява, че Общият съд правилно е посочил, че в съответствие с член 63 от Регламент (ЕО) № 40/94 на Съвета[15] той не може да преценява отново фактическите обстоятелства в светлината на доказателствата, представени за първи път пред него. Целта на жалбите пред Общия съд е да се провери законосъобразността на решенията на апелативните състави на EUIPO по смисъла на тази разпоредба и тази законосъобразност трябва да се прецени в светлината на информацията, с която те са разполагали към момента на приемането на тези решения (т. 40 и 41 от определение Wilfer/СХВП).

45. Освен това Съдът посочва, че е безспорно, че експертното становище и изображенията на марките на Съюза и националните марки, на които жалбоподателят се позовава като доказателство, са представени за първи път пред Общия съд и не са били представени пред апелативния състав на EUIPO. Поради това Общият съд правилно ги е отхвърлил като недопустими. Следователно този отказ не нарушава правото на жалбоподателя да бъде изслушан (т. 42 от определение Wilfer/СХВП).

46. Накрая Съдът отбелязва, че нито от жалбата за образуване на производство пред Общия съд, нито от обжалваното съдебно решение е видно, че жалбоподателят е твърдял пред тази юрисдикция, че апелативният състав е нарушил принципа, според който апелативният състав следва служебно да провери фактите, за да установи допустимостта на тези доказателства (т. 43 от определение Wilfer/СХВП).

47. Вследствие на това съдебната практика, посочена от жалбоподателите в точка 41 от настоящото заключение, е неприложима в конкретния случай и доводите им следва да бъдат отхвърлени като неоснователни.

[12] Решение от 14 март 2018 г. (T-651/16, непубликувано, EU:T:2018:137).

[13] Решение от 7 юни 2018 г. (T-72/17, EU:T:2018:335).

[14] C-546/10 P, непубликувано, EU:C:2011:574, точки 40—43 (наричано по-нататък „определение Wilfer/СХВП“).

[15] Регламент на Съвета от 20 декември 1993 година относно марката на Общността (ОВ L 11, 1994 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 146).

48. От всички изложени по-горе съображения следва, че първото основание трябва да бъде отхвърлено като необосновано.

Б. По второто основание за обжалване, в рамките на което се твърдят неправилно тълкуване на член 17 от Регламент 2015/1589 и неправилно прилагане на член 296 ДФЕС

1. По първата част на второто основание за обжалване

49. Жалбоподателите твърдят, че съгласно член 17, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2015/1589[16] мярката на Комисията, т.е. искането за информация (наричано по-нататък „ИИ“), трябва да се отнася до конкретен предмет на разследването. Общият съд бил приложил неправилно установената съдебна практика, съгласно която ИИ трябва да се отнася до конкретна мярка, за да може да се прекъсне давностният срок съгласно тази разпоредба. Жалбоподателите твърдят, че Общият съд е нарушил и принципите на оправданите правни очаквания и на правната сигурност.

50. В спорното решение се посочвали четири споразумения от 2002 г. по отношение на помощта, предоставена на Ryanair. Освен това от обжалваното съдебно решение било видно, че страните не спорят, че по отношение на всички споразумения от 2002 г. давностният срок, предвиден в член 17 от Регламент 2015/1589, е започнал да тече на 9 август 2002 г. В този контекст в хода на административното производство, а след това и пред Общия съд, жалбоподателите твърдят, че десетгодишният срок е изтекъл към момента, в който Комисията е поискала от австрийските органи и Ryanair информация относно споразуменията от 2002 г. (тези искания са направени едва през 2015 г., докато давностният срок бил изтекъл на 8 август 2012 г.) (т. 66 от обжалваното съдебно решение). Според жалбоподателите Комисията е узнала за съществуването на споразуменията от 2002 г. най-рано на 31 август 2012 г. чрез документ, изпратен ѝ от Ryanair, което е видно от решението ѝ за разширяване на официалната процедура по разследване. Жалбоподателите твърдят, че между 9 август 2002 г. и 8 август 2012 г. Комисията не е предприела никакви действия, които да прекъснат давностния срок. Те твърдят, че преди 31 август 2012 г. Комисията не е могла да предприеме действия, които да прекъснат давностния срок по отношение на споразуменията от 2002 г. Причината за това била, че подобно прекъсване на давността изисквало „предприетото действие“ по смисъла на този член да се отнася сравнително конкретно до разглежданата помощ. Като е приел, че „всеобхващащата“ фраза поражда такава прекъсваща давността последица, Общият съд бил тълкувал неправилно член 17 от Регламент 2015/1589.

51. В решението си от 22 февруари 2012 г. за откриване на процедурата Комисията посочва, че въз основа на информацията, с която разполага, е решила да разгледа по отношение на въпросните дружества „споразуменията от 2002 г. с Ryanair“ и „споразуменията от 2006 г. с Ryanair“. Що се отнася до споразуменията от 2002 г., е видно, че са налице споразумение за сътрудничество между KFBG и Ryanair от 22 януари 2002 г. и маркетингово споразумение между DMG и LV, също от 22 януари 2002 г. От решението на Комисията от 23 юли 2014 г., с което тя разширява официалната процедура по разследване, е видно, че това разширяване

[16] Регламент на Съвета от 13 юли 2015 година за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 [ДФЕС] (ОВ L 248, 2015 г., стр. 9).

се отнася до споразумението за маркетинг, сключено между DMG и AMS на 22 януари 2002 г., и до „придружаващото писмо, приложено към споразумението за маркетинг между DMG и LV“, също от тази дата.

52. След това, в обжалваното съдебно решение (т. 73—77), Общият съд анализира различните данни и искания за информация, които са били изпратени на австрийските органи и на Ryanair преди откриването на официалната процедура по разследване, и от това прави извод, че всички анализирани от него искания обхващат и Маркетинговото споразумение от 2002 г. между DMG и AMS, както и Допълнителното споразумение от 2002 г. между DMG и LV, поради което те представляват мерки, които могат да прекъснат давностния срок, предвиден в Регламент 2015/1589.

53. На следващо място, в точки 77—79 от това съдебно решение Общият съд приема, че различни елементи от спорното решение доказват, че Споразумението за летищни услуги от 2002 г. и „маркетинговите споразумения, сключени през 2002 г.“, са неразривно свързани и следователно давностният срок действително е бил прекъснат с ИИ, анализирано от Общия съд.

54. Накрая, в точки 80—84 от посоченото съдебно решение Общият съд по същество приема, че тъй като австрийските органи и Ryanair в качеството си на адресати са били запознати със съдържанието на писмата, с които от тях се изисква допълнителна информация, посочването на датите, на които Комисията е предприела мерките, които могат да прекъснат давностния срок, е достатъчно, за да изпълни задължението си за мотивиране.

55. Искам да подчертая, че Съдът вече е постановил, че давностният срок, предвиден в член 17, може да бъде прекъснат от мярка, за която получателят на помощта не е бил уведомен [17].

56. Съдът също така е постановил, че изтичането на този срок единствено ограничава във времето правомощията на Комисията по отношение на възстановяването на държавните помощи и следователно изтичането на този срок не може да има за последица узаконяването с обратна сила на неправомерни държавни помощи само поради обстоятелството, че те стават съществуващи помощи [18].

57. Въпреки това изглежда, че Съдът все още не е предоставил изрично разяснение относно степента на точност на информацията, която трябва да съдържа мярка, предприета от Комисията по смисъла на член 17 (като например ИИ), за да се прекъсне този срок.

58. В това отношение досега Общият съд е приел само, че „простотата на [ИИ] няма за последица лишаването му от правно действие като мярка, която може да прекъсне давностния срок, предвиден в [сегашния член 17 от Регламент 2015/1589]“ [19].

[17] Във връзка с член 15 от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 година за установяване на подробни правила за прилагането на член 93 от Договора за ЕО (понастоящем член 17 от Регламент 2015/1589) вж. решение от 6 октомври 2005 г., Scott/Комисия (C-276/03 P, EU:C:2005:590, т. 36).

[18] Вж. по аналогия решение от 23 януари 2019 г., Fallimento Traghetti del Mediterraneo (C-387/17, EU:C:2019:51, т. 61 и 62).

[19] Решение от 10 април 2003 г., Département du Loiret/Комисия (T-369/00, EU:T:2003:114, т. 82).

59. Това повдига въпроса дали — както твърдят жалбоподателите — Общият съд не е приел твърде широко тълкуване на понятието „мярка“, която може да представлява действие, прекъсващо давностния срок, предвиден в член 17 от Регламент 2015/1589.

60. Първо, текстът на член 17, параграф 2 от Регламент 2015/1589 предвижда, че „всяко действие […] по отношение на неправомерната помощ, прекъсва давностния срок“.

61. Текстът уточнява, че мярката трябва да бъде „по отношение на неправомерната помощ“.

62. Това означава, че законодателят на Съюза не е възнамерявал да даде на Комисията зелена светлина в това отношение.

63. Второ, целта на давностния срок е да се осигури правна сигурност (вж. съображение 26 от Регламент 2015/1589), по-специално в случаите, когато предоставянето на неправомерна помощ е останало неразкрито за дълъг период от време. Това може да се случи например, когато дадена държава членка не е разбрала, че дадена мярка може да се квалифицира като държавна помощ [20]. Освен това в правната литература като допълнителна цел на давностния срок се посочва защитата на конкуренцията [21].

64. От една страна, мярката трябва да бъде достатъчно конкретна, за да не се дава на Комисията зелена светлина, с цел да се избегне положение, при което е възможно редовно да се изпращат бланкетни ИИ до държавите членки и бенефициерите, като по този начин лесно се заобикаля десетгодишният давностен срок. Както правилно посочват жалбоподателите, подобно тълкуване би нарушило защитата на оправданите правни очаквания и правната сигурност на бенефициера на помощта (и на държавата членка) [22]. Според мен трябва да се вземе предвид и фактът, че десет години, през които могат да се очакват евентуални искания за възстановяване на помощта, вече представлява значителен период от време за всяко дружество (или държава членка). Тази несигурност също така представлява икономическа тежест за всяко дружество.

65. От друга страна, Комисията се нуждае от достатъчен период, за да може да проведе своите разследвания. Не може да се изисква пълно конкретизиране на мярката, която следва да бъде разгледана от гледна точка на законодателството за държавните помощи. Това би било прекалено голямо препятствие за Комисията. Всяко разследване първоначално се характеризира с липса на информация между държавата членка или бенефициера и Комисията.

66. Трето, що се отнася до съдържанието и степента на точност на ИИ, което може да прекъсне давностния срок, от Регламент 2015/1589 ясно следва, че когато Комисията разполага с информация за предполагаема неправомерна помощ или злоупотреба с помощ, тя има право да поиска информация по-специално от съответната държава членка.

[20] Вж. например *Säcker*, F. J. et F. Montag (eds.). European State Aid Law. Beck, 2016, p. 1613.

[21] Ibid. Вж. също *Lübbig*, T. et A. Martin-Ehlers. Beihilfenrecht der EU: das Recht der Wettbewerbsaufsicht über staatliche Beihilfen in der Europäischen Union. Beck, 2009, p. 228.

[22] Вж. решение от 6 октомври 2005 г., Scott/Комисия (C-276/03 P, EU:C:2005:590, т. 30).

Държавата членка е длъжна да предостави *цялата необходима информация, за да се даде възможност на Комисията да вземе решение съгласно процедурата за предварителна проверка или официалната процедура по разследване*[23].

67. Всъщност фактът, че ИИ е средство, което позволява на Комисията да търси *необходимата* информация, следва от съображения 9, 10, 24 и 36, както и от член 2, параграф 2, член 5, параграф 1, член 7, параграф 1, член 12, параграф 2, член 21, параграф 1 и член 25, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2015/1589.

68. Предвид факта, че съдилищата на Съюза вече са се произнесли относно редица ключови елементи на ИИ съгласно Регламент (ЕО) № 1/2003[24], и по-специално относно елемента „необходимост“, тази съдебна практика е приложима mutatis mutandis към тълкуването на ИИ съгласно Регламент 2015/1589. Всъщност в член 18 от Регламент № 1/2003, озаглавен „Искания за предоставяне на информация“, се предвижда абсолютно същото средство за разследване, с което разполага Комисията, като това, което тя използва при разследвания на държавни помощи.

69. Като се има предвид изискването за „необходимост“, посочено в член 18, параграф 1 от Регламент № 1/2003, съдът на Съюза е изяснил, че Комисията има право да изисква само предоставянето на информация, която да ѝ позволи да провери обосноваващите провеждането на разследването предположения за нарушения, посочени в ИИ[25].

70. Трябва да има връзка между поисканата от Комисията информация и разследваното нарушение. Комисията трябва разумно да предполага, че тази информация ще ѝ помогне да определи дали това нарушение е налице[26].

71. „Необходимостта“ от ИИ трябва да се съдържа в мотивите на искането. Във връзка с целта на ИИ Комисията трябва да посочи ясно, точно и недвусмислено подозираното нарушение на правилата за конкуренция, което възнамерява да разследва[27].

72. От това следва, че мотивите на ИИ не могат да бъдат нито мъгляви, нито общи, особено ако разследването вече не е на един ранен етап и когато подозренията за съответните нарушения следва да бъдат представени достатъчно точно[28].

[23] Вж. член 2, параграф 2 и член 5, параграфи 1 и 2, които по силата на член 12, параграф 2 се прилагат за информация, изискана съгласно тази разпоредба.

[24] Регламент на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора (ОВ L 1, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167).

[25] Решения от 10 март 2016 г., HeidelbergCement/Комисия (C-247/14 P, EU:C:2016:149, т. 23), и от 28 януари 2021 г., Qualcomm и Qualcomm Europe/Комисия (C-466/19 P, EU:C:2021:76, т. 68). Настоящият раздел се основава, наред с другото, на делата, разгледани в правната литература. Вж. *Geulette*, A. et M. Scholz. Article 18 Requests for Information. — In: Prete, L., J. Laitenberger, C. Gauer et K. Dekeyser (eds.). Regulation 1/2003 and EU Antitrust Enforcement. Wolters Kluwer, 2022, p. 433 sq., където е цитирана още съдебна практика.

[26] Вж. решение от 28 януари 2021 г., Qualcomm и Qualcomm Europe/Комисия (C-466/19 P, EU:C:2021:76, т. 70 и цитираната съдебна практика).

[27] Решение от 10 март 2016 г., HeidelbergCement/Комисия (C-247/14 P, EU:C:2016:149, т. 20, 24 и 25).

[28] Решение от 10 март 2016 г., HeidelbergCement/Комисия (C-247/14 P, EU:C:2016:149, т. 39).

73. Всъщност задължението на Комисията за мотивиране е основополагащо изискване, което трябва не само да покаже обосноваността на ИИ, *но и да изясни на съответните предприятия обхвата на задължението за съдействие от тяхна страна, като същевременно съхрани правото им на защита и гарантира, че съдилищата на Съюза могат да упражнят съдебен контрол* [29].

74. От това следва, че исканата от Комисията информация следва да бъде определена толкова точно, колкото позволяват обстоятелствата.

75. Считам за важно да се отбележи, че тъй като прекъсването на давностния срок, предвидено в член 17, параграф 2 от Регламент 2015/1589, представлява изключение от десетгодишния давностен срок, предвиден в член 17, параграф 1 от същия регламент, то трябва да се тълкува стеснително.

76. На следващо място, както беше установено по-горе, за да се прекъсне давностният срок в съответствие с този регламент, член 17, параграф 2 изисква писменото искане за информация от страна на Комисията да е „по отношение на неправомерната помощ“, а член 18 от Регламент № 1/2003, който може да се прилага по аналогия, изисква ИИ да са „необходими“.

77. Както се установи от прегледа на съдебната практика по-горе, „едно ИИ е „необходимо“ по смисъла на член 11, параграф 1 от Регламент № 17 [30] (разпоредбата, предшестваща член 18 от Регламент № 1/2003), ако може оправдано да се счита, че има връзка с предполагаемото нарушение“ [31].

78. Според мен няма съмнение, че същият подход трябва да се прилага и към ИИ в контекста на процедурата в областта на държавните помощи. Следователно едно ИИ е „необходимо“, ако може да се счита, че то има връзка с предполагаемата неправомерна държавна помощ.

79. Следователно, за да може валидно да се прекъсне десетгодишният давностен срок, предвиден в член 17, параграф 1 от Регламент 2015/1589, ИИ трябва да е необходимо за предварителното разследване или производство и в крайна сметка трябва да е необходимо за приемането на решение за възстановяване на неправомерната държавна помощ. Затова Комисията не може например да направи ИИ, чиято единствена цел е изкуствено да удължи давностния срок, за да запази правомощието за възстановяване на неправомерна държавна помощ [32]. ИИ, които имат единствено тази цел, не могат да бъдат „необходими“ за целите на „производството за установяване на нарушение“.

80. Освен това, ако Комисията е в състояние да прекъсне давностния срок, като изпраща „всеобхватни“ ИИ, които не са необходими за целите на производството, тя би могла систематично да удължава давностния срок отвъд вече доста значителния 10-годишен предел, определен в член 17, параграф 1 от Регламент 2015/1589, като по този начин го обезсмисля.

[29] Решение от 10 март 2016 г., HeidelbergCement/Комисия (C-247/14 P, EU:C:2016:149, т. 19).

[30] Регламент на Съвета от 6 февруари 1962 година — Първи регламент за прилагане на членове [81] и [82] от Договора (ОВ 13, 1962 г., стр. 204; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 3), който е предшественик на Регламент № 1/2003.

[31] Решение от 12 декември 1991 г., SEP/Комисия (T-39/90, EU:T:1991:71, т. 29) (жалбата е отхвърлена от Съда).

[32] Вж. в този смисъл решение от 15 февруари 2001 г., Австрия/Комисия (C-99/98, EU:C:2001:94, т. 45—67).

81. Следва да се отбележи, че горепосоченият от мен подход вече е възприет в практиката на съдилищата на Съюза, в която се е анализирало дали ИИ на Комисията съгласно Регламент № 17 са могли да прекъснат давностния срок, предвиден в Регламент (ЕИО) № 2988/74[33].

82. В настоящия случай Общият съд разглежда текста на четирите ИИ, на въпросите, зададени от Комисията, както и на отговорите, предоставени от Ryanair. След това Общият съд разглежда критериите, които позволяват да се определи дали споразуменията, „по отношение на“ които може да се извърши преценка на тяхната законосъобразност, са посочени достатъчно конкретно. Считам, че в настоящия случай ИИ отговарят на условията за прекъсване на давностния срок. Те не са били мъгляви и са имали за цел да получат необходимата информация във връзка с предполагаемата помощ.

83. Пряко свързан с това е въпросът за условията, при които споразуменията могат да се считат за неразривно свързани. Това е от значение, за да се установи дали фактът, че две от споразуменията са изрично посочени, докато другите две не са посочени, следва да се счита за липса на достатъчно точност и следователно за липса на връзка с непосочените споразумения.

84. Според Общия съд между споразуменията е налице неразривна връзка, която произтича от степента на икономическа свързаност между договарящите се страни, от еднаквия момент на сключване на договорите и от сходството на договорите по отношение на техния предмет и условия (т. 77 и сл. от обжалваното съдебно решение).

85. Като се има предвид тази тясна връзка, въвеждането на разграничение между договорите, що се отнася до прекъсването на давностния срок, според мен би било произволно. Четирите договора представляват икономическа структура, която е разделена на четири договора, по-специално защото самото дружество е разделено на дъщерни дружества. Поради това прекъсването на тази връзка би довело до пренебрегване на фактическата обстановка по делото.

86. Макар че Общият съд не е разгледал въпроса дали посочените ИИ отговарят на критерия за „необходимост“ (който изясних по-горе), от документите, с които разполага Съдът, става ясно, че в настоящия случай тези ИИ действително са били необходими, тъй като очевидно са имали връзка с предполагаемата неправомерна държавна помощ и са били необходими за предварителното разследване и в крайна сметка за приемането на решението за възстановяване на тази помощ.

87. Считам, че предложеното от мен по-горе решение произтича от тълкуването на Регламент 2015/1589 и не предоставя зелена светлина на Комисията, нито пък поставя непостижими изисквания за разследванията на тази институция. По този начин то постига равновесие между защитата на правната сигурност и възстановяването на ефективната конкуренция като два съперничещи си принципа, залегнали в този регламент (съображения 25 и 26).

[33] Регламент на Съвета от 26 ноември 1974 година относно давността при налагане и изпълнение на санкции в областта на правото на транспорт и на конкуренция на Европейската икономическа общност (ОВ L 319, 1974 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 1, стр. 78). Вж. решение от 19 март 2003 г., CMA CGM и др./Комисия (T-213/00, EU:T:2003:76, т. 484—511) (жалбата е отхвърлена от Съда).

88. От това следва, че първата част на второто основание за обжалване трябва да бъде отхвърлена като необоснована.

2. По втората част на второто основание за обжалване

89. По същество жалбоподателите твърдят, че Общият съд е приложил неправилно член 296 ДФЕС, като е приел, че мотивите на спорното решение са достатъчни, въпреки че в него не е изрично обяснено защо Комисията е отхвърлила доводите, които жалбоподателите са изтъкнали в хода на административното производство, по-специално, че е изтекъл давностният срок по член 17 от Регламент 2015/1589.

90. В обжалваното съдебно решение се посочва, че е достатъчно да се изложат фактите и правните съображения от основно значение в контекста на решението [34]. Освен това, „като се има предвид, че австрийските органи и Ryanair са били запознати […] със съдържанието на писмата с искане за допълнителна информация, които са им били изпратени от Комисията, последната по смисъла на член 296 ДФЕС е трябвало да посочи само фактите от основно значение в контекста на спорното решение“ [35].

91. Според мен от решаващо значение е да се установи дали допускането, че кореспонденцията между Комисията и адресата трябва да се разглежда като цяло, е съвместимо с принципите, установени в съдебната практика по член 296 ДФЕС.

92. Както правилно се посочва в точка 80 от обжалваното съдебно решение, Съдът вече ясно е посочил, че „не е необходимо мотивите да се отнасят до всички релевантни факти и правни въпроси, тъй като въпросът дали мотивите отговарят на изискванията на член [296 ДФЕС,] трябва да се преценява не само с оглед на тяхната формулировка, но и с оглед на техния контекст и на всички правни норми, уреждащи разглежданата материя“ [36].

93. Тъй като „контекстът“ очевидно включва и цялата кореспонденция, доводът на жалбоподателите, основан на неправилно прилагане на съдебната практика по член 296 ДФЕС, е неоснователен в настоящия случай.

94. Следва да се има предвид, че процедурата по контрол върху държавните помощи е процедура, която е открита спрямо държавата членка, отговорна за предоставянето на помощта, и заинтересованите страни (включително получателят) не могат да претендират за обсъждане с Комисията при условията на състезателност като това, в което може да участва тази държава членка [37].

95. Следователно Комисията не е длъжна да отговаря конкретно на становището, изразено от жалбоподателите в това отношение.

96. От това следва, че втората част на второто основание за обжалване трябва да се отхвърли като неоснователна и в резултат на това второто основание за обжалване трябва да се отхвърли изцяло.

[34] Точка 81 от обжалваното съдебно решение (и цитираната съдебна практика).

[35] Точка 83 от обжалваното съдебно решение.

[36] Решение от 2 април 1998 г., Комисия/Sytraval и Brink's France (C-367/95 P, EU:C:1998:154, т. 63 и цитираната съдебна практика).

[37] Решение от 11 март 2020 г., Комисия/Gmina Miasto Gdynia и Port Lotniczy Gdynia Kosakowo (C-56/18 P, EU:C:2020:192, т. 73—75).

B. По третото основание за обжалване, изведено от изопачаване на доказателствата при преценката дали Комисията законосъобразно е приложила критерия за стопанския субект в условията на пазарна икономика

97. По същество жалбоподателите твърдят, че Общият съд е изопачил ясния смисъл на представените пред него доказателства при преценката си дали Комисията законосъобразно е приложила така наречения „критерий за стопанския субект в условията на пазарна икономика“ (наричан по-нататък „критерий за СУПИ“), за да определи дали жалбоподателите са получили предимство по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС. По-специално, те твърдят, че Общият съд е изопачил доказателствата, свързани с: i) таксата за сигурност, предвидена в споразумението за летищни услуги между летище Клагенфурт и Ryanair; ii) оценката на допълнителните експлоатационни разходи, които летището би могло да очаква (предпазен марж); и iii) коефициента на натоварване, на който се е позовала Комисията при извършването на предварителната си оценка на рентабилността.

98. Необходимо е да се прецени дали изтъкнатите от жалбоподателите елементи са били изопачени от Общия съд по смисъла на практиката на Съда [38], и ако това е така, дали това изопачаване може да опорочи заключението на Общия съд, че по същество Комисията е основала констатацията си за наличието на предимство на достатъчни и достоверни сведения и данни.

99. Въпреки това не е достатъчно жалбоподателите „да посочат всички релевантни места в преписката по делото, които позволяват на Съда да заключи, че е извършено незаконосъобразно изопачаване“, тъй като изопачаването трябва ясно да личи от доказателствата по делото, без да е необходимо да се прибягва до нова преценка на фактическите обстоятелства и на доказателствата [39].

1. Таксата за сигурност

100. Жалбоподателите се позовават на доводите, които са изтъкнали в първоинстанционното производство (че таксата за сигурност е фактурирана на и платена от Ryanair), и твърдят, че съгласно събраните доказателства Ryanair е била договорно задължена да плати таксата за сигурност, и действително я е платила в съответствие с това задължение. Те твърдят, че Общият съд не е разгледал надлежно представените пред него доказателства.

101. Първо, в точките, предмет на обжалване (т. 331 и 332), Общият съд не посочва, че летище Клагенфурт не е начислило тази такса на Ryanair. Вместо това той само посочва, че тази такса е била възстановена на Ryanair.

102. Дори обаче да се окаже, че от доказателствата, на които се позовава Ryanair, по очевиден начин следва, че тази авиокомпания е платила посочената такса за сигурност на летище Клагенфурт (quod non) — което във всеки случай Общият съд не поставя под съмнение в тези точки — това не би означавало непременно, че Общият съд е изопачил доказателствата, както твърдят жалбоподателите в това отношение, и че е стигнал до

[38] Решение от 28 януари 2021 г., Qualcomm и Qualcomm Europe/Комисия (C-466/19 P, EU:C:2021:76, т. 43 и 44).

[39] Решения от 8 март 2016 г., Гърция/Комисия (C-431/14 P, EU:C:2016:145, т. 32), и от 2 март 2021 г., Комисия/Италия и др. (C-425/19 P, EU:C:2021:154, т. 52).

погрешния извод, че Комисията може да приеме — без да допусне явна грешка в преценката — че тази такса представлява допълнителен разход за летище Клагенфурт, за целите на анализа на рентабилността на споразуменията от 2006 г.

103. Всъщност Общият съд основава извода си на обясненията на Комисията, според които австрийските органи на два пъти са потвърдили, че таксата за сигурност в крайна сметка е била възстановена на Ryanair.

104. В точка 332 от обжалваното съдебно решение Общият съд посочва в това отношение единствено, че Комисията е потърсила по надлежен начин от съответната държава членка съответната информация, която е позволила на Общия съд да установи дали таксата за сигурност е била действително възстановена на Ryanair.

105. Считам, че Общият съд е имал право да заключи, че Комисията е изпълнила задължението си да извърши щателна и безпристрастна проверка, и че тази институция е трябвало да се довери на предоставената от Австрия информация и да приеме, че таксата за сигурност представлява допълнителен разход за летище Клагенфурт, за целите на анализа на рентабилността на споразуменията от 2006 г.

106. Освен това, дори да се твърди, че при липса на конкретни доказателства от страна на Комисията Общият съд не е можел да придаде такава тежест на твърденията на Комисията (quod non), това при всички случаи не би представлявало изопачаване на доказателствата по смисъла на практиката на Съда [40].

107. Достатъчно е да се отбележи, че за жалбоподателите не е било невъзможно да докажат, че таксата за сигурност не е била възстановена на Ryanair, тъй като може да се очаква анализът на счетоводството на Ryanair да покаже това.

2. Предпазният марж

108. Що се отнася до предпазния марж, добавен от австрийските органи към стойностите, които са използвани като основа за изчисляване на допълнителните експлоатационни разходи, релевантни за целите на анализа на рентабилността на споразуменията от 2002 г., жалбоподателите твърдят, че докладът от 2018 г. на техния икономически консултант Oxera показва, че оценките на Комисията за допълнителните разходи са били необяснимо високи, и че Общият съд е изопачил доказателствата, като е пренебрегнал или не е разгледал надлежно този доклад (т. 301 и 302 от обжалваното съдебно решение).

109. Вярно е, че в оспорените от жалбоподателите точки 301 и 302 не се споменава докладът Oxera от 2018 г.

110. От това обаче не следва ipso facto, че Общият съд е изопачил този документ. По-скоро считам, че с доводите си жалбоподателите всъщност искат да оспорят тежестта, която Общият съд е придал на доводите на Комисията, в сравнение с тежестта, която е придадена на техните доводи. Това обаче означава, че жалбоподателите искат нова преценка на фактите и доказателствата, което е недопустимо в производството по обжалване.

[40] Която е припомнена в точка 99 от настоящото заключение.

111. Освен това техните твърдения се основават на откъслечен прочит на обжалваното съдебно решение. Преценката на Общия съд на по-широкото твърдение на жалбоподателите в първоинстанционното производство за завишаване на допълнителните разходи, свързани със споразуменията от 2002 г. (предпазният марж е част от тези допълнителни експлоатационни разходи), се съдържа в точка 288 и следващите от обжалваното съдебно решение. По-специално, в точки 289 и 296 Общият съд се позовава на доклада на Oxera от 2018 г. Следователно доводът на жалбоподателите, че в обжалваното съдебно решение този доклад не се споменава, е напълно неверен, а твърдението им, че Общият съд не е взел предвид този доклад, е неоснователно.

112. Достатъчно е да се отбележи, че Общият съд е приел обясненията на Комисията за достатъчни, за да отхвърли твърденията за завишаване на допълнителните експлоатационни разходи (включително предпазния марж), без да е било необходимо изрично да споменава доклада Oxera за 2018 г. във връзка с всяко едно твърдение, направено от жалбоподателите в този контекст. Следователно Общият съд не е изопачил доказателствата.

3. Коефициентът на натоварване

113. Коефициентът на натоварване е от значение за предварителния анализ на рентабилността по отношение на споразуменията от 2002 г. В спорното решение е възприет коефициент на натоварване от 70 %, който жалбоподателите считат за твърде нисък. Те твърдят, че: i) в Споразумението за летищни услуги от 2002 г. е определен целеви коефициент на натоварване от 76 %; ii) в анализа си на споразуменията от 2006 г. Комисията е използвала по-висок коефициент на натоварване, който е в размер на 85 %; iii) в спорното решение е посочено, че летище Клагенфурт е започнало да експлоатира граждански въздухоплавателни средства скоро след основаването си през 1915 г. и че по този начин е натрупало „много десетилетия опит в гражданската авиация“, и iv) в доклада на Oxera от 2018 г. е посочено, че целевият коефициент на натоварване от 76 % е близък до, макар и малко по-нисък, коефициента на натоварване от приблизително 80 %, постигнат от Ryanair в цялата ѝ мрежа. Жалбоподателите изтъкват, че Общият съд е пренебрегнал или не е разгледал надлежно доказателствата и е приел за чиста монета твърденията на Комисията.

114. Според мен доводите на жалбоподателите трябва да бъдат отхвърлени по съображения, аналогични на тези, които изтъкнах по-горе във връзка с предпазния марж.

115. Общият съд уточнява, че в Споразумението за летищни услуги от 2002 г. е предвиден целеви коефициент на натоварване от 76 % — точно както твърдят жалбоподателите в настоящото основание за обжалване — и че Комисията е използвала коефициент от 70 % в спорното решение, без да допусне явна грешка в преценката, като се има предвид, че на съответния етап летище Клагенфурт не е имало опит с нискотарифните авиокомпании и че тези авиокомпании са били в по-малка степен утвърдени, отколкото са понастоящем.

116. Фактът, че летище Клагенфурт е функционирало от 1915 г. и съответно е натрупало „опит в гражданската авиация“, не може да постави под въпрос факта, че то не е имало опит с Ryanair или други нискотарифни авиокомпании към момента на сключване на споразуменията от 2002 г. Всъщност жалбоподателите не оспорват това.

117. Следователно доводът на жалбоподателите, че Общият съд е пренебрегнал или не е разгледал надлежно представените пред него доказателства, трябва да бъде отхвърлен като неоснователен. Възможно е жалбоподателите да не са съгласни с преценката на доказателствата, извършена от Общия съд, но това не означава, че този съд ги е изопачил.

4. Заключение по третото основание за обжалване

118. Жалбоподателите не доказват, че Общият съд е изопачил доказателствата, а още по-малко, че твърдяното изопачаване е очевидно. Поради това третото основание за обжалване трябва да се отхвърли като необосновано.

Г. По четвъртото основание за обжалване, в рамките на което се изтъкват грешки при прилагане на правото във връзка с размера на помощта, която трябва да бъде възстановена

119. По същество жалбоподателите твърдят, че Общият съд неправилно е заключил, че както наличието, така и размерът на помощта следва да се преценяват единствено въз основа на предварителни доказателства. Освен това Общият съд не бил взел предвид техните доводи, че корекциите на предварителните данни следва да бъдат извършени по отношение на „фактори, които са под пряк контрол на предоставящия помощта“, а вместо това се позовал само на „напълно случайно“ развитие. Жалбоподателите твърдят, че Общият съд неправилно тълкува съдебната практика (което не забранява на Комисията да извършва такива корекции). Те твърдят, че грешката на Общия съд се дължи на объркване между понятията „предоставяне“ и „изплащане“ на помощта.

120. Изглежда, жалбоподателите на практика оспорват основанието на критерия за СУПИ, т.е. въпроса какво би направил един благоразумен частен инвеститор в условията на пазарна икономика към момента на сключване на споразуменията.

121. Доводът на жалбоподателите е ирелевантен. Всъщност Съдът ясно е постановил, че за целите на прилагането на критерия за СУПИ са релевантни единствено наличните доказателства и развитието, което е предвидимо към момента на вземането на решението да се предприеме разглежданата мярка [41].

122. Ето защо обстоятелства, настъпили след момента на приемането на съответната мярка, не могат да бъдат взети предвид за целите на прилагането на [критерия за СУПИ] [42].

123. Освен това Съдът вече е постановил, че с оглед на горепосочената съдебна практика доводите, с които жалбоподателят оспорва обосноваността на преценката на Общия съд във връзка с оценката на подлежащите на възстановяване помощи, са *ирелевантни*, доколкото се основават на факта, че са взети предвид обстоятелства, настъпили след предоставянето на разглежданите мерки [43].

[41] Решение от 26 март 2020 г., Larko/Комисия (C-244/18 P, EU:C:2020:238, т. 31. Вж. и т. 28—30) (наричано по-нататък „решение Larko/Комисия“).

[42] Решение Larko/Комисия, точка 32.

[43] Решение Larko/Комисия, точка 113.

124. Във връзка с това считам също така, че противно на доводите на жалбоподателите, текстът на горепосочената точка от решение Larko/Комисия ясно сочи, че тя се отнася както до наличието на помощ, така и до размера на помощта, която трябва да бъде възстановена.

125. Както посочва Комисията, доводите на жалбоподателите водят до смесване на двете хипотези, посочени по-горе, и създават известно объркване в жалбата им. Във всеки случай в обжалваното съдебно решение Общият съд разглежда правилно и двете хипотези, на които те се позовават („маркетинговите такси, действително платени на Ryanair или на LV и AMS през съответния период“, и „корекции, основани на други последващи данни за приходите и разходите, които показват явно завишаване на разходите“).

126. Първо, Общият съд е напомнил принципите на критерия за СУПИ и в точка 419 от обжалваното съдебно решение е обяснил по-специално, че както наличието, така и размерът на помощта трябва да се преценяват с оглед на положението, съществуващо към момента на предоставянето ѝ. Позовавайки се на този принцип, Общият съд е отхвърлил твърдението на жалбоподателите, че при изчисляването на размера на помощта Комисията е трябвало да „коригира“ експлоатационните разходи на летище Клагенфурт въз основа на последващите доказателства, както е обяснено в точки 427—429 от обжалваното съдебно решение.

127. В това отношение Общият съд е приложил правилно решение Larko/Комисия.

128. Позоваването от страна на жалбоподателите на „грешки“ е подвеждащо, тъй като те изтъкват данни, които не са били налични към момента на предоставяне на помощта (опитвайки се да коригират експлоатационните разходи от 2002 г. въз основа на информация от системата за отчитане на разходите от 2005 г., която преди това дори не е била на разположение на летище Клагенфурт). От гледна точка ex ante е напълно неправилно да се говори за „грешки“, когато става въпрос за последваща информация. Следователно твърдението на жалбоподателите, че такава „корекция“ следва да се извърши, ако „грешката“ фигурира в данните на предоставящия помощта, е ирелевантно и във всеки случай е неотносимо.

129. Съгласна съм с Комисията, че ако се следват доводите на жалбоподателите, размерът на помощта може да бъде „коригиран“ въз основа на последващи данни, също така и във вреда на бенефициера. В този смисъл в точка 421 от обжалваното съдебно решение Общият съд просто е посочил някои примери за възможни събития, които могат да доведат до промяна на размера на помощта, но не е въвел изискване тези събития да са извън контрола на предоставящия помощта.

130. Второ, противно на доводите на жалбоподателите, Общият съд правилно е разгледал хипотезата, в която Австрия е могла да измени размера на помощта, която трябва да бъде възстановена, що се отнася до плащания в полза на бенефициера, които не са били действително извършени. Както отбелязва Общият съд в точка 422 от обжалваното съдебно решение, по време на процедурата по разследване на Комисията Австрия посочва, че конкретно споразумение за предоставяне на помощ всъщност не е влязло в сила, тъй като е било заменено с друго споразумение. Австрия обаче не е представила никакви доказателства в подкрепа на това твърдение. Вследствие на това Комисията взема предвид спорното споразумение при изчисляването на размера на помощта, но позволява на Австрия да коригира размера на помощта, която трябва да бъде възстановена на по-късен

етап, при условие че Австрия представи доказателства. Това е обяснено в точки 422 и 426 от обжалваното съдебно решение. Важно е да се отбележи, че всяка такава корекция трябва да се основава на доказателства, които са съществували към момента на сключване на въпросните споразумения.

131. Важно е да се отбележи, че Съдът е постановил, че „нито една разпоредба на [правото на Съюза] не изисква от Комисията да определя точния размер на подлежащата на връщане помощ, когато разпорежда връщането на помощ, обявена за несъвместима с общия пазар. Достатъчно е решението на Комисията да съдържа указания, позволяващи на адресата сам да определи този размер без прекомерни затруднения“ [44].

132. Това е принципът, който Общият съд е припомнил в точка 415 от обжалваното съдебно решение и е приложил в настоящия случай в точки 422—426 от това решение.

133. Жалбоподателите изтъкват, че както решение Larko, така и решение Freistaat Thüringen [45], на които се позовава Общият съд (и Комисията в спорното решение), се отнасят до гаранции и че тези решения не включват принципа, че както наличието на помощта, така и размерът ѝ трябва да се преценяват с оглед на положението, съществуващо към момента на предоставянето ѝ. Твърди се, че това устройва Комисията, тъй като гаранциите са вероятно единственият вид мярка за помощ, при който разграничението между предоставянето и изплащането не е толкова ясно. Това се дължало на обстоятелството, че не се изисква активно предоставяне на средства или услуги от страна на лицето, поемащо гаранцията, след предоставянето на гаранцията и по време на нейната валидност.

134. Първо, твърденията на жалбоподателите са неверни. От точка 113 от решение Larko/Комисия е видно, че то се отнася както до наличието на помощта, така и до размера на помощта, който трябва да бъде възстановен.

135. Второ, не считам, че обстоятелството, посочено в точка 133 от настоящото заключение, само по себе си е достатъчно, за да може тази съдебна практика да бъде оставена без приложение в настоящия случай [46].

136. Всъщност помощите в настоящия случай не представляват единствено „чисто“ прехвърляне на парични суми без насрещна престация, чиито размери могат да бъдат пряко определени. Обратното, те представляват поредица от сложни договорки, чрез които летище Клагенфурт — и следователно публичните органи — в крайна сметка приемат да поемат разходи, които един стопански субект в условията на пазарна икономика не би се съгласил да поеме, доколкото „надплащат“ възнагражденията за получените услуги или се отказват от определени дължими такси (или налози).

137. Ето защо считам, че Комисията е имала право да приеме, че тези суми трябва да бъдат изчислени, както е посочено в съображение 563 от спорното решение, „с помощта на отрицателната част от очаквания към момента на сключването на сделката допълнителен паричен поток (приходи минус разходи)“.

[44] Вж. решение от 20 март 2014 г., Rousse Industry/Комисия (C-271/13 P, непубликувано, EU:C:2014:175, т. 77). Вж. и решение от 18 октомври 2007 г., Комисия/Франция (C-441/06, EU:C:2007:616, т. 29 и цитираната съдебна практика).

[45] Точка 419 от обжалваното съдебно решение, която препраща към решение от 19 октомври 2005 г., Freistaat Thüringen/Комисия (T-318/00, EU:T:2005:363, т. 125), и решение Larko/Комисия, точка 113.

[46] Вж. съдебната практика, цитирана в решение Larko/Комисия, точки 28—32.

138. Всъщност точно това е моментът, в който се конкретизира предоставянето на държавните ресурси в настоящия случай и който момент трябва да се вземе предвид за целите на определяне на предимството, от което са се възползвали жалбоподателите, и в крайна сметка на размера на помощта, който трябва да бъде възстановен.

139. От изложените по-горе съображения следва, че четвъртото основание за обжалване трябва да бъде отхвърлено като неотносимо.

140. Накрая, дори ако Съдът реши да не следва анализа в моето заключение, че това основание за обжалване е неотносимо, считам, че във всички случаи посоченото основание трябва да бъде отхвърлено като необосновано.

141. Всъщност, макар лексиката, използвана в спорните точки на обжалваното съдебно решение, да е колеблива в известна степен, според мен от цялостния прочит на това решение е видно, че Общият съд не поставя под съмнение факта, че задължението за възстановяване на неправомерно изплатените помощи има за цел да възстанови положението отпреди отпускането им, за да се отстрани нарушението на конкуренцията, причинено от предоставеното с неправомерната държавна помощ конкурентно предимство [47].

142. Освен това разграничението, което жалбоподателите искат да направят между предоставянето на помощта и нейното изплащане, изглежда най-малкото неубедително, когато става въпрос не за схема за помощ, а за индивидуална помощ.

143. От изложените по-горе съображения следва, че четвъртото основание за обжалване следва да бъде отхвърлено като ирелевантно и във всички случаи като необосновано.

144. Предвид необосноваността на всички основания за обжалване жалбата следва да бъде отхвърлена в своята цялост.

IV. Заключение

145. С оглед на гореизложеното предлагам на Съда да отхвърли жалбата и да осъди жалбоподателите да заплатят съдебните разноски.

[47] Вж. по-специално решения от 15 септември 2022 г., Fossil (Gibraltar) (C-705/20, EU:C:2022:680, т. 39 и цитираната съдебна практика), и от 5 март 2019 г., Eesti Pagar (C-349/17, EU:C:2019:172, т. 131 и цитираната съдебна практика).